

Nr 523.

Av herr **Dahlgren m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 251, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 251 föreslås ändrad lydelse av 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

En grundlig revision av lagen om olycksfall i arbete är starkt motiverad. Vid många fackliga kongresser har denna lag varit föremål för behandling, och man har krävt förändringar till det bättre. Speciellt ha understödsbeloppen som utgått vid inträffat olycksfall varit utsatta för kritik, då man ansett, att dessa varit alltför otillräckliga. Arbetarna ha av den anledningen tvingats att taga privata försäkringar för att gardera sig mot alltför stor inkomstförlust vid olycksfall. Dessa försäkringar ha betingat dryga premier, särskilt för dem som varit mest utsatta för olycksfallsrisker. Krav ha därför vid skilda tillfällen framförts om att arbetarna vid olycksfall skola erhålla full kompensation för inkomstbortfall i nämnda avseende.

Olycksfallslagens stora brister framträda främst i fråga om att få ett olycksfall godkänt utav vederbörande försäkringsinstanser. De otaliga processer som arbetarnas organisationer få föra med försäkringsrådet utgöra tillräckligt vittnesbörd om de missförhållanden som existera. Endast en ringa procent av överklagningarna från arbetarnas organisationer vinner försäkringsrådets bifall.

Som det nu är på det nämnda området, så är det alldeles oeffterrettligt. Tusentals arbetsoförmögna med i arbetet förstörda ryggar och leder hänvisas till fattigvården som enda utväg efter att ha frändömts olycksfallsersättning endast därför att det inte med hundraprocentig säkerhet juridiskt och medicinskt kunnat fastställas, att deras lyten äro orsakade av olycksfall eller kunna betraktas som yrkessjukdom. Nog borde det väl vara så, att konstaterad arbetsoförmåga skulle utgöra tillräckligt skäl för rätt till samma slags ersättning, oavsett om arbetsoförmågan orsakats av direkt olycksfall eller om den förorsakats av att slitet och släpet i arbetet successivt åstadkommit densamma. Dessutom bestämmes ersättningen efter sådana grunder, att ju lägre inkomst en förolykad åtnjutit under sitt arbete, ju lägre värderas hans i arbetet förolykade kropp.

Kungl. Maj:ts proposition i denna fråga tillfredsställer inte de önskemål, som arbetarna ställa på en reviderad olycksfallsförsäkring. Om riksdagen i

oförändrat skick bifaller propositionen, kommer ett starkt missnöje att utbreda sig bland arbetarna, då den lagändring som föreslås endast innebär en blygsam justering av ersättningsbeloppen.

Då riksdagen år 1941 fastställde de nuvarande maximibeloppen för ersättning vid olycksfall utgjorde lönenivån för vuxna manliga arbetare inom industri och hantverk, handel och transportväsendet m. m. enligt lönestatistisk årsbok 1939 3 927 kronor för förmän och 3 167 kronor för övriga grupper. Motsvarande siffror för år 1943 voro 4 988 och 4 115 kronor.

Den begränsning, som föreslås i Kungl. Maj:ts proposition, kommer vad ersättningar för bortfallen arbetsförtjänst på upp till 3 645 kronor beträffar att bli densamma som nu utgår. Man har alltså inte tagit någon hänsyn till den penningvärdesförsämring, som inträtt sedan krigsutbrottet 1939, varför realvärdet utav olycksfallsersättningen väsentligt reducerats.

Enligt förslaget skola sjukpenningklasserna ökas med fyra och sjukpenningens högsta belopp stiga från 7 till 9 kronor. Dessa 9 kronor skola utgå oberoende av hur mycket inkomsten överstiger 4 725 kronor i årlig inkomst, vilket innebär, att arbetare, speciellt i de större städerna, erhålla en olycksfallsersättning, som i hög grad understiger deras arbetsinkomst. Vidare skall man enligt förslaget bibehålla de lägre sjukpenningklasserna, vilka enligt vår mening äro onormalt låga. Unga arbetare som råka ut för olycksfall innan de kommit upp i en högre inkomstklass komma i en särklass, som för dem kan få olidliga konsekvenser om olycksfallet är av sådant slag, att det kan föra till invaliditet för hela livet, därför att invaliditetsersättningen beräknas efter samma grunder som olycksfallsersättningen. Det måste anses oriktigt att föräldrar, släktingar eller fattigvård skola övertaga dessa arbetstagares försörjning vid olycksfall i arbete.

Vid olycksfall i arbete borde enligt vårt förmenande full ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgå till arbetstagare.

Departementschefen framhåller bl. a. att de förbättringar av olycksfallsersättningarna, som nu föreslås, icke böra utgöra hinder för att en allsidig prövning av ersättningsgrunderna kommer till stånd vid den blivande mera genomgripande revisionen av olycksfallsförsäkringen. Vid en sådan genomgripande revision som departementschefen förordar bör man pröva olycksfallsersättningen utifrån de grunder, som vi här ovan rekommenderat. Emellertid är det samtidigt nödvändigt att omedelbart vidtaga åtgärder för att i någon mån förbättra Kungl. Maj:ts förslag i vad det gäller olycksfallsersättningarna. Vi föreslå därför, att lägsta sjukpenningklassen vid olycksfall i arbete skall utgå med 4 kronor och högsta med 10:50 per dag.

Vidare bör beslut fattas som innebär att arbetare, som skadats före den 1 juli 1946 och fortfarande genom olycksfallet äro oförmögna till arbete, också må komma i åtnjutande av den förhöjda dagsersättningen efter den 1 juli 1946. Helt naturligt ha dessa samma svårigheter att försörja sig på den nu utgående

ersättningen som de komma att få, som drabbas av olycksfall i arbete efter den 1 juli 1946.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att 6 och 9 §§ lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

6 §.

Har arbetare — — — ersättning utgivas:

1) om olycksfallet — — — av arbetsförmågan:

a) så länge — — — och dylikt;

b) under förutsättning — — — följande tabell:

Den årliga arbetförtjänsten uppgår		Sjukpenningens belopp	
till (kronor)	men ej till (kronor)	kronor	öre
—	1 485	4	—
1 485	1 755	4	50
1 755	2 025	5	—
2 025	2 295	5	50
2 295	2 565	6	—
2 565	2 835	6	50
2 835	3 105	7	—
3 105	3 375	7	50
3 375	3 645	8	—
3 645	3 915	8	50
3 915	4 185	9	—
4 185	4 455	9	50
4 455	4 725	10	—
4 725	—	10	50

2) om olycksfallet — — — höjande av arbetsförmågan.

På därom — — — gällande beräkningsgrunder.

Kan vid — — — den skadade.

På grund — — — av arbetsförmågan.

9 §.

Den årliga — — — vilket olycksfallet inträffat.

Har den — — — ej inträffat.

Utgöres avlöning — — — finnas tillämpliga.

Överstiger den årliga arbetförtjänsten fyratusenåttahundra kronor, tages det överskjutande beloppet icke i beräkning. Un-

derstiger den årliga arbetsförtjänsten ettusenfyrahundraåttiofem kronor skall den beräknas till detta belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

Stockholm den 18 maj 1946.

Gunnar Dahlgren.

Harald Johanson.

Axel Nordström.

Gösta Kempe.